

12 grønne forslag til at styrke beskæftigelse og bæredygtighed i Danmark

Danmark og resten af verden står midt i coronakrisen, og også på kanten til en kommende økonomisk krise. En økonomisk krise, som kan have vidtrækkende konsekvenser for os alle, for virksomhederne - for hele vores samfund. Dertil kommer de klimamæssige udfordringer, som trængte sig på, længe før corona krydsede vores grænser.

Dette katalog af kickstart-initiativer er Ingeniørforeningen, IDAs bud på indsatser, som i en dansk sammenhæng kan være med til både at holde dansk økonomi kørende på kort- og mellemlangt sigt og samtidig fortsætte den grønne omstilling i Danmark.

Forslagene har primært fokus på en dansk indsats velvidende, at det samtidig er nødvendigt at koordinere og udvikle initiativerne i forhold til EU's Green Deal. På tværs af landene bør vi vise sammenhold og igangsætte grønne hjælpepakker, som er målrettet de EU-borgere, virksomheder og lande, der er særligt hårdt ramt af følgevirkningerne af coronakrisen. Vi anbefaler, at danske politikere, sideløbende med den nationale indsats, sætter sig i spidsen for at sikre videreførelsen af EU's Green Deal, men med et øget fokus på at udvikle bæredygtige løsninger via bl.a. "kvalificeret efterspørgsel" og formulering af fælles standarder, som sikrer både volumen og forudsigelighed i markederne både på kort og lang sigt.

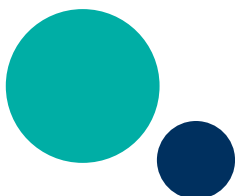
De forskellige grønne initiativer er en kombination af nye forslag og forslag som IDA og andre spillere allerede har været på banen med. Det har været et kriterie for IDAs forslag, at de er mulige inden for eksisterende rammebetingelser, der skal således ikke ventes på ny revideret EU-lovgivning. Initiativerne tager udgangspunkt i allerede eksisterende politiske aftaler eller planlagte investeringer, da det har været et væsentligt kriterie - udover en beskæftigelses- og klimaeffekt - at de hurtigt kan sættes i gang.

Forslagene er:

1. Fremryk investeringerne i Danmarks Grønne Fremtidsfond

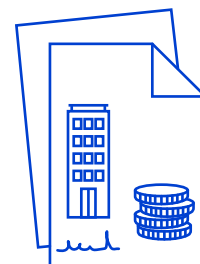
Danmarks mål om 70% CO2 reduktion i 2030 betyder, at der er behov for udbygning af den vedvarende energi, øgede energieffektiviseringer samt en seriøs elektrificering. IDA foreslår, at Fremtidsfonden, som blev aftalt i forbindelse med finansloven for 2020, hurtigt sætter gang i en række aktiviteter: Grøn omstilling i industrien, herunder solceller på industritage, udfasning af individuelle olie- og gasfyr/skift til varmepumper, fremrykke udskiftningen af udtjente vindmøller på land samt etablering af fordelagtige lånemuligheder til energirenoveringer.

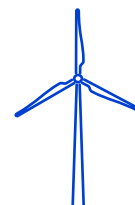
2. Fjern anlægsloftet til og med 2022

Den netop vedtagne dispensation for anlægsloftet i resten af 2020 bør udvides til 2022, når det gælder grønne investeringer. Det vil medvirke til at sætte skub i energirenoveringerne. Desuden bør der være fokus på byggeriets ressourceforbrug. Der skal fokus på innovation og krav om miljømæssigt forsvarlig genbrug og genanvendelse af ressourcerne til renovering. Effekten af dette tiltag vil være, at særligt kommunerne også vil begynde at planlægge energirenoveringer og indtænke cirkulær økonomi i deres projekter. Projekter, der ellers ikke er sikre på kan nå at blive igangsat inden årsskiftet.

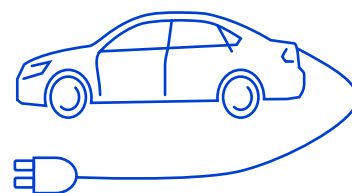
3. Fremryk udbuddet af havvindmølleparker

Opførelsen af ny kapacitet af havvind på mindst 5 GW skal i udbud hurtigst muligt. Derfor bør de tre parker, der allerede indgår i energiaftalen, fremrykkes. IDA vurderer, at Danmark har brug for en tredobling af offshore vind i 2030. En havmøllepark forventes ifølge Dansk Energi at skabe 6.000 - 8.000 job i anlægsfasen.

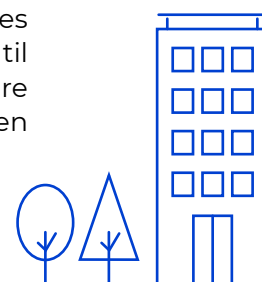
4. Få puljen til grøn transport ud over rampen

Det er et positivt første skridt, at der med en bred aftale netop er afsat 75 millioner kr. fra puljen til grøn transport til at understøtte elektrificering af bil- og erhvervstransport i 2020. Puljen på samlet 500 mio. kr. stammer fra energiaftalen 2018 og bør fremrykkes, så den hele realiseres frem mod 2022. Ud over udbredelse af ladestanderne bør puljen også sætte gang i E-roads forsøg, electrofuels, cykeltransport og elektrificering af den kollektive transport.

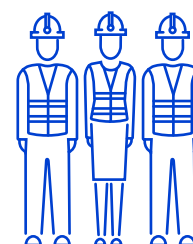
5. Sæt gang i renovering og energirenovering via Landsbyggefonden

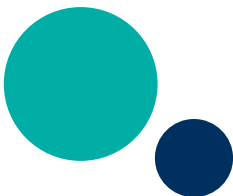
IDA vurderer, at varmebesparelser på 12 % frem mod 2030 vil gavne vores klimamål væsentligt. Den almene boligsektor kan meget hurtigt bidrage til energibesparelser i den eksisterende boligmasse, og renoveringer af ældre almene boliger vil give energibesparelser på 30 - 40 pct. Vi foreslår, sammen med andre aktører på byggeområdet, at man straks-afvikler køen for alle de godkendte renoveringsprojekter i Landsbyggefonden, svarende til 18,4 mia. kr. Forventningen er, at for hver milliard der investeres, skabes 1.100 arbejdspladser; 800 i byggeriet og 300 i serviceerhvervene.

6. Udvid grøn BoligJobordning

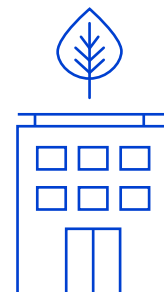
Det hurtigste virkemiddel for private husholdninger, som samtidig sikrer beskæftigelse for byggeriets mindre aktører over hele landet, vil være at udvide den eksisterende BoligJobordning og give den et klart klimafokus. Indfør (allerede i 2020) et fradrag op til 25.000 kr. pr. voksen i hver husstand, som kan anvendes på energibesparende tiltag. Klimatjek af boligen og anden rådgivning bør være indeholdt i fradraget, da det erfaringsmæssigt betyder, at der vil blive energirenoveret i større omfang end ellers. Brug også ordningen til udfasning af olie og gas i private husholdninger.

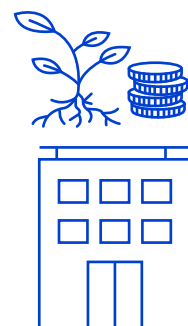
7. Lav grøn udgave af eksport-program

De mindre virksomheder som producerer nye grønne teknologier og services vågner op til en ny virkelighed, når de globale markeder åbner igen. Deres kundegrundlag kan være forsvundet over natten. Det vil kræve en særlig indsats for de mindre virksomheder at bygge nye kundegrupper op på nye markeder inden for grønne teknologier og services. Derfor skal der laves en grøn udgave af Udenrigsministeriets SMV-eksportindsats, så der blandt andet kan optages langt flere grønne SMV'er end det nuværende Vitus-program giver mulighed for. Der er årligt afsat 25 mio. kr. til SMV-eksportindsatsen i Udenrigsministeriet. Der bør afsættes et tilsvarende beløb, bla. til et grønt Vitus-program.

8. Øget kapital og forskningsfradrag til grønne SMV'er

De grønne iværksættere og andre mindre, grønne virksomheder bliver særligt udfordret af konsekvenserne af coronakrisen. Kapitalmarkedet vil være fuldstændig forandret den kommende tid, og netop kapital er vigtig for, at iværksættere og andre mindre virksomheder kan udvikle og finpudse grønne teknologier og services. Det forslås derfor at lave en grøn Innobooster-ordning efter den nuværende Innobooster-model, som er nem at gå til for virksomhederne og med løbende ansøgningsmuligheder til 2-årige udviklingsprojekter for op til 5 millioner kr. Det er desuden aftalt politisk, at afsætte 6 milliarder kr. til Danmarks Grønne Investeringsfond over de kommende år – en fond som allerede nu investerer i grønne virksomhedsprojekter. Det beløb bør fremrykkes. Sidst men ikke mindst, kan de mindre grønne virksomheders udviklingsopgaver fremmes ved at lave et grønt FoU-fradrag på 130 %. I dag har alle virksomheder et FoU-fradrag på 103 %.

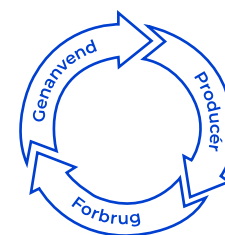
9. Styrk cirkulær produktion

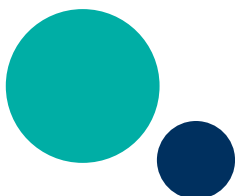
Der bør gives målrettet innovationstøtte via MUDP-midlerne til opstartsvirksomheder, der baserer deres forretningsmodel på at fremme genbrug, tilbagetagsordninger for produkter eller producerer produkter af genanvendte ressourcer. Der skal være fokus på høj kvalitets genanvendelse, og til dette er der brug for udviklings- og demonstrationsmidler som bidrager til at modne fremtidens grønne forretningsmodeller.

10. National affaldsplan skal tænke forbrug og vækst på nye måder

I løbet af 2020 skal miljøministeren komme med en ny national affaldsplan. Her skal der være fokus på at sætte gang i hjulene på en bæredygtig vis. Der skal iværksættes initiativer der sikrer affaldsforebyggelse og en bæredygtig oparbejdelse af ressourcer. Tilsammen tiltag, som kan give jobs og understøtte innovation. Derfor skal affaldsplanen indeholde konkrete indsatser der retter sig mod affaldsminimering, herunder genbrug, ligesom der skal være fokus på at understøtte cirkulære forretningsmodeller. Derudover skal affaldsplanen sikre, at de ressourcer vi i dag kender som affald, bliver genanvendt, og der skal især være fokus på genanvendelse af plast, tekstiler, elektronik m.m. Den nationale affaldsplan skal vise vejen til produktion og forbrug i balance med klima og miljø. Det skal være

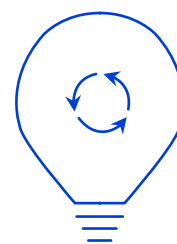

forretningsmodeller, der understøtter en ny form for forbrug – et forbrug, der skaber job og er til gavn for klima og miljø.

11. Forlæng produkters levetid

Der bør stilles krav om at kommunerne i de kommunale affaldsplaner skal have fokus på de første skridt i affaldshierarkiet: Affaldsminimering og genbrug. I den sammenhæng bør kommunerne få mulighed for via gebyrer at finansiere indsatser, som er målrettet affaldsminimering. Dette vil kræve en ændring i affaldsbekendtgørelsen, så kommunerne må bruge affaldsgebyret til affaldsforebyggelse. Det vil være oplagt at de kommunale affaldsplaner skal indeholde en reparationsstrategi, kombineret med en lokal strategi for deleøkonomi, der understøtter offentlig-privat samarbejde. Det vil give kommunerne mulighed for at trække på samme hammel, når det gælder om at reducere trækket på jordens ressourcer og klimabelastningen fra vores produktion og forbrug.

12. Grøn kompetenceudvikling

Omstillingen til et bæredygtigt samfund vil kræve nye kompetencer indenfor en lang række områder og på alle faglige niveauer. Derfor bør der også afsættes en pulje på 1 mia. som gør det muligt – på tværs af ministerier - i højere grad end i dag, at udvikle og udbyde relevant efteruddannelse til arbejdstagerne, hvad enten de er i beskæftigelse eller ledige på dagpenge/kontanthjælp. Især for højtuddannede er adgangen til efteruddannelse begrænset af regelsættet i den eksisterende aktive beskæftigelsesindsats, og af uddannelsesinstitutionernes begrænsede økonomiske incitamentter til at udvikle og udbyde relevant efteruddannelse.

